

Zelei Miklós

Baltakrémleves

Átültetési játék két menetben. Történik ma, egy magyar városban, Szodomán.

Csajka Gábor Cyprián ötletéből.

Szereplők:

SZIKSZAI JÁNOS gomorai születésű, ötvenes, lehasznált alak
SZIKSZAINÉ, Szikszai elvált felesége
ÁRPI, a fiuk, nemrég érettségizett, sportol és főiskolai felvételre készül

Koszlott vendéglátóhely sarka Szodoma külvárosában. Rossz világítás, szakadt plakátokon távoli tájak, olykor utcazaj. Felszolgálás sincs, csak egy összevissza horpadt automata sötétlik hátul. Bádog-műanyag asztala mellett ül Szikszai János, rajta kívül nincsen senki más a színen. Cigarettejából nagyokat szív, és bámulja a plakátokat. Árpit várja, de úgy viselkedik, mintha már megjött volna, s vele szemben ülne a gyerek. Eljätssza, amiről beszél.

SZIKSZAI: – Amazónia. Egy dézsa pirayás lábvíz, és kapkodom a lábam kifelé. Ez a fitness, Árpikám, nem a szobabicikli. Vagy kelet! Ott még vannak országok, ahol hál' istennek, nyilvános a kivégzés. Ott megnézheted, hogy tényleg kinyírják a szemeteket. Még Amerikában is! Csak itt nincs igazság, Szodomán. Itt a sok szemét nyír ki nyilvánosan minket, rendes embereket. *(Föláll, hogy vegyen magának egy doboz sört. Pakolja az automatába az aprót.)* Hűsz, negyven, hatvan, nyolcvan, száz. *(Nagy robajjal kizuhan a sör. Szikszai elővesz a zsebéből egy behajlított végű drótdarabot. Beledugja a pénzvisszaadó nyílásba.)* Észnél kell lennünk, különben kirabolnak minket. Aki nem lop, az önmagát lopja meg. Vissza a kilómat is, hallod-e! *(A pénz nem jön ki. Szikszai egyre dühösebben rángatja ki-be a drótot.)* A bónuszt, bazmeg! *(Rugdossa a gépet.)* Ne hagyj magad, Szikszai Jani! *(Letérdel, benéz a nyíláson.)* Na, mi lesz, megindul már a szülés? *(Megint belekotor a dróttal.)* No szerencse, gyere elő! Semmi. *(Föláll, eltesszi a drótját.)* Veszíteni tudni kell. *(Ebben a pillanatban rohamszerűen bedühödik, rugdosni kezdi a gépet.)* A pénzem! A pénzem! A pénzem akarom! *(Néhányszor ököllel is belever, aztán amilyen hirtelen bedühödött, épp olyan hirtelen le is csillapodik.)* Így van ez itt. *(Kezében a sörrel hosszan nézi az automatát, aztán a szappanoperákból ellesett eleganciával meghajol, s bedob egy pénzdarabot.)* Nesze, még egy tízes ráadásnak, szia. *(A pénz kiesik a gépből, de Szikszai nem szedi ki, hanem visszaül a helyére. Iszik, egy kis sör az állára folyik, a könyökével letörli.)* Ezek is hogy állnak itt, látod. Összevissza. *(Cigarettejával addig lökdösi a csikkeket a hamutartóban, amíg nem párhuzamosan helyezkednek el egymás mellett.)* És még zene sincs. Nnna. Most már rend van. *(Elégedetten bámul a hamutartóba.)* Hogy mi volt ma? Hát kitaposták a belemet. De nekik meg én tapostam ki! Úgyhogy, sikeres volt a nap. *(Odavágja a hamutartót, összerázza a csikkeket, és belefúj a felszálló hamuba.)* Észnél kellett volna lenni, az az igazság. Amikor mindenki lopni ment, nem kellett volna olyan becsületesnek lenni. Utolémi! Gyerünk! Leelőzni. Mindet! *(Fölugrik, mintha futóversenyen rajtolna, helyben rohan iszonyú hevesen néhány másodpercet.)* Még bírom a terhelést, ugye, Árpikám? *(Nem bírja. Kifulladásra visszaül, kortyint.)* Kimelegedve ne igyál hideget, mert tüdőgyulladást kapsz! Jobban észnél kellett volna lenni, az az igazság. Akkor most nyema probléma. Jobb, ha mi lopunk, mintha tölünk. De nem ment. Hiszen ismersz. Akkor még nem. Most meg már nincs mit. És itt Szodomán még csak istenes. *(Körülnéz.)* Itt vannak bárók, éttermek, boltok, munka. Itt azt csinállok, amit akarok. De tegnap otthon voltam. A szülőfalunkban! Gomorán. Bedeszakozott ablakú házak a főutcán. De nem ám azért, mert nem laknak bennük! Pont fordítva. Mert laknak! Megszűnt, Árpikám, a gomorai cigánypárizs. Elhurcolkodtak a falu szélére, ahol gyerekkoromban a fák közül ordítottunk nekik. *(Az automata mögé bújjik, onnan kiabál.)* Se fűró, se kalapács, se a purgyénak kalács! Cigány, cigány, dik, dik, dik, ha jóllakik megdöglik! Cigányasszony, dirr-durr, a seggibe szél fúj! Káromkodtak, zavarasztak, de sose fogtak meg minket. *(Elégedetten visszatelepedik az asztalhoz.)* Mostanra eltűnt az indián lakótelep. El ám, Árpikám! Ej, mi a kő, tyúkanyó kend, a szobában lakik itt bent? Most már majd a magyarok fognak Gomora szélére hurcolkodni a péróba. Az etnikum meg a központban. Isten, isten. *(Nagyot híz a söréből.)* A szagos kisebbség. Az volt a szép, amikor fürdették őket, tudod-e! Még gyerek voltam, kisebb, mint te most, sokkal. Azért is mesélem, mert te nem tudhatod ezeket a régi dolgokat. Innen Szodomából kivonult a tűzoltóság, a gomorai rendőrök otthon várták őket az őrön. A Mákos rendőr, a Dulka, a Rokszi, Rákóczi főtörzs, az fasza gyerek volt, a Varjú, a Szelezsán, meg a négy munkásőr, Zengő elvtárs, Pejva elvtárs, Abaházy elvtárs, meg a szomszédunk, a Marofka Béla bácsi és Arnóczky doktor. Kivezényelték még Budácsikot, a férfifodrászt, és akkor a munkásőrök dobtáras géppisztollyal, a rendőrök kalasnyikóval, gumibottal, meg a doktor úr föl a tűzoltóautókra, és szirénázva neki a cigánysornak. Nyomták be mindet a Száraz-érbe, 'sz a csajokról, davaj, le a blúzt, le a szoknyát! Bugyit akkor még nem hordtak cigánypárizs szépei. Mi meg lestük a bokrok mögöl a szépségversenyt, ahogy a rendőrök markolásszák a szép more csajokat. Hát fürdetés volt. Fertőtlenítés! A kicsiket is. Már azoknak is volt valami. Főnt is dudorodott, lent is serkedt. A pinának nincsen álla, mégis kinő a szakáll! A Sódar postás fizetett a Budácsiknak, hogy segíthessen. Jelentse, hogy kell egy segítség. És a Sódar fölhúzza a legszebbik postás egyenruháját, még fölött valami vörös karszalagot is, amit mindig május elsején hordott, nagy r betű volt rajta, hogy rendező, úgy pamacsolta büszkén a pinájukat, a Budácsik meg borotválta a csajokról a szőrt, nyírta a hajukat. Ugorj bolha, füss tetű! Volt röhögés, nagy sivalkodás. Tetszett a csajoknak is! De a Budácsiknak aztán csak elfogytak a kuncsaftjai. Az anyád istenit, a cigánypinás beretvással az én pofámat ne nyúzzálgadj! Ott lógott a réztányérja a vasműszaki mellett, de hiába zörgette a szél, nem nyitott rá senki. Az Arnóczky doktor ellenőrizte, hogy mindegyik le van-e rendesen fertőtlenítve. Hát abban nem volt hiba! A tűzoltók meg közben fecskendővel mosták a putrikat. Valami fertőtlenítőt kevertek a vízhez, aztán a sisakos főcsővezeték belötték a sugarat a putrikba. Tiszta udvar, rendes ház. A legnagyobbat a Rezes Pistán lehetett röhögni. Annak elsőkött a felesége, de már régen. Egy lánya volt az öregnek, a Rezes Maris. A Máriszó. Honnan vették ezt a nevet? A fene tudja. El akartak menekülni, de nem bírtak. Hát tudod, körül voltak fogva teljesen. Szaladtak, az öreg Pista nem tudott már rendesen menni se. *(Elbújjik az automata mögött, és onnan leskelődik.)* Így a, a mi bokrunk fele iramodtak. Vissza te! A Pejva elvtárs meghallotta, ahogy hajtuk őket, nekiindult, utánuk!

(Szikszai rohan, hadonászik, mintha ő volna Pejva elvtárs.) A géppisztolya tusával meglökdöste a Pistát, és visszazavarta őket. Akkor az öreg Pista bögni kezdett, de rítt, mint a malac. Odament az Arnóczky doktorhoz, hogy doktor úr, lakodalma lesz a lánynak, nem viszik el, ha ilyen csúfság esik rajta. És kikönyörögte, hogy ő beretválhassa le a Máriskót. Legalább ne mások csinálják. Idegenek. Jól van, öreg, csinálja. Bevitte a Pista a Máriskót a szétázott putriba, valami rossz nagy ollóval mindenütt lenyírogatta, aztán egy ócska, vizes lepedőben visszavitte az Arnóczkyhoz, és bemutatta a művét. Rendben? Jó, rendben. A Sódaron látszott, mennyire dühös, amért nem pamacsolhatta be a szép Máriskót, de az Arnóczkynak ő se mert pofázni. Még egy sör? Még egy sör. *(Most veszi ki a gépből a tízest.)* Szépen vissza gazdihoz. *(Dobálja be az aprót, amíg megint nagy robajjal meg nem érkezik az újabb adag.)* Jó volna bele egy feles is, jó ám. De ezen a szar helyen semmi tömény nincs. *(Kinyitja a sört, megtorpan.)* Az az igazság, Árpikám, tudod, hogy én senkinek a beleit nem tapostam ki. Nem hát. Nekem taposták ki csak, nekem. Na, isten, isten. *(Iszík, visszaül.)* Azok voltak a szép idők, Árpikám. Ment a munka, lehetett dolgozni. A cigányokon is segítettünk, mink is megéltünk. Most meg az egész falu ül, és bámul maga elé. Az emberek a nyomortól durrdefektesek. Isten, szívasd a magyart. Ülnek, gyötrődnek, örlődnek, 'sz egyszercsak bumm, kidurran valamelyiknek az agya. *(A durranások kívülről hallatszanak.)* Bumm! Ez a szomszédból. Bumm. A Kossuth utcáról. Aztán a szemközi házból. Bumm. Na, kidurrant az öreg Popsár agya is. Nagy nehezen végre elalszunk, akkor megint. Bumm! De akkora, hogy egész Gomora fölriad. Dörgöljük a szemünket, nézünk, mi az isten nyila van?! Hát kidurrant a Lipták Jani agya is! Csak az meg vízfejű volt! Azért szolt kétszer akkorát, mint a többié. Lásztminikonzerv. Az éhhalál előtti utolsó percben kell kibontani. *(Nevet. Aztán felragyog az arca.)* Ott rontottuk el, hogy beszűntettük a köpöcsészeket! Árpikám, ez történelmi hiba volt, én mondom neked, az apád! Régen minden kocsmá, hivatal, iroda sarkában ott állott a köpöcsésze. Akármilyen történet, lehetett utána turháznia egy jó nagyot. *(Körülsétál, és egy hatalmasat köp az egyik sarokba.)* Így a. Aztán már nem lehetett köpni, csak nyelni. Itt lett ez elbaszva, Árpikám, de nagyon, mert aztán egyszerre durrant föl a népekből a turha, 'sz belepte őket. *(Szónoki pózba vágja magát.)* Erre maradtunk volna odahaza, Árpikám? Erre? Hogy minden áldott éjjel a durrogásokat hallgassuk? *(Bemutatja a nemzetközit.)* Az üresen hagyott házakba meg bevonultak a cigányok. A főutcára, Árpikám, a főutcára. Dikmá', purgye, khéró! 'Sz fölcsapja a villanyt, jáj, madzagon dzsál a petró! Gyorsan neki a szögnek, kalapácsnak, be az ablakokat deszkával, mert jönnek a szkinhedek, meglátják a nagy díszkivilágítást, oszt szétverik a pofájukat. Hülyeség. Senki nem utálja a cigányokat, csak ne lopjanak. Mondjuk, a szomszédban nem is lopnak. Arrébb mennek egy kicsit. A harmadik szomszédba. *(Iszík, gondolkodik.)* De az nagyon pihentető volt Gomorán, hogy ott aztán senki nem rohan. Ha helyben akarsz maradni, ott aztán marha jó. Statikusra vedd a figurát! Képzeld el, hogy a vendéglőben én voltam az egyetlen vendég. Hátradöttem, unikumot sörre! Utána bojtárleves, libamáj, fagyalt, vörösbor, kávé. Ugrált is körülöttem a pincér, ahogy a nagykönyvben meg van írva. Emlékezett rám. Hallgatott is, mint a sir. *(Fölugrik az asztalra, és ordítva énekel.)*

*Dicsőségünk nem múlik el soha,
Évek múltán sem halavány:
Mert Gomorát elfoglalta
Sok amúri partizán.*

*Tehén vagyok én Gomorán,
azér' bögők ilyen furán!
Rosszul fejnek, csíp a harag,
húsz liter bor bennem maradt!*

*Húsz liter bor van bennem!
Húsz liter bor van bennem!
Jaj, de bögős a kedvem!
Búúú! Búúú! Mú! Mú! Mú!*

(Az utolsó strófa első két sorát a Hallod-e te kőrösi lány dallamára éneklí, a többit csujogtatja. Amikor vége, lehuppan az asztalra, de úgy, mint akit minden ereje elhagyott.)

– Ki a franc akarta volna az én beleimet kitaposni? Hülyeség, Árpikám, hülyeség. Se én nem tapostam ki senkinek se a beleit, se nekem nem taposta ki senki. Ilyen volt ez a nap. De tegnap én voltam az egyetlen vendég Gomorán a Kacsában! Aranykacsa nagyvendéglő, Gomora. Hát, volt éppen elég ideje rá a pincérnek, hogy csak velem foglalkozzon. És az egészért fizettem annyit, amennyiből itt Szodomán állva se lehet jóllakni. Gomorán még van értéke a pénznek! Mekkora mulattunk ottan, jaj, anyám. Brigádünnepe, május elseje, téveszbal, nagy október, kiváló dolgozók felszentelése. Most meg egyedül. Hátradöttem, rendelgettem, néztem a pincért, ahogy kavart a pult mögött. Majd tönkremész te is, az anyád szentségét. Minden hónap első szombatján durkáló tartanak. Bezúdul a használt ruha az összetolt asztalokra, 'sz bányásszák a divatot. Szombaton azelőtt beférni nem lehetett! Nekünk persze ott volt a különterem, a vadász, de kidúródunk mindig a nagyterembe is. Na, vén ágyútolvaj, indíts! Akkor a vén Hupuczinak az volt a dolga, hogy fölgorjon, maga elé emelje a székét, és rajta, csihuhu! *(Szaladgál körbe a maga elé tartott székekkel.)* Csihuhu, csihuhu. Mi meg mögötte egymás vállára tettük a kezünket, 'sz körbe-körbe kifele. Páncélvonat. A vén szaros volt a mozdony! A székekkel neki kellett az embereket szétlöködni az útból. De azok is voltak már akkora nyomás alatt, hogy dültek-borultak maguktól. Nem kellett őket lökdödni olyan nagyon egyiket se. Alagút! Alagút! *(Szikszai négykézláb járkál az asztal alatt.)* Akkor a vén szaros négykézlábra állt, és sípolva elindult az asztalok alatt. Túúú! Túúú! Csihuhu. Aztán vissza a vadászba, Hupuczi meg prémiumba benyalhatott egy fél vilmoskörtét. Fenéig, vén ágyútolvaj! Fenéig. De itt nincsen tömény, Árpikám. *(A földön fekvő könyököl.)* Te nem tudod, de ötvenhatban a Hupuczi elment Orosházára lóval, ágyúért. Hogy megvédje Gomorát az oroszoktól! Húzza szegény ló az ágyút Orosháza–Gomora közt a kövesúton, de mire beértek volna Gomorára, a ló elfáradt. Nem jött tovább az istennek se. Álltak, vártak. A lovat nem lehet megberhelni, mint a Trabantot. A Hupuczi néha megnógatta, de a ló csak nem akarta a jót. Ez volt a Hupuczi szerencséje! Mert a másik úton, Arad felől, közben megérkeztek Gomorára a szovjet tankok. Mentek Pestre. Vagy két napig csörömpöltek keresztül a falun. Az orruk már rég Pesten omlasztotta a házakat, amikor a farkuk még mindig itt csapkodott nálunk, a határ mellett. Hupuczi megtudta, hogy a talpra magyarból seggre magyar lett, kifogta a lovat, az ágyút beborította az árokba, és kezében a kantárral szép csöndben hazaballagott. Vízkereszt után már benne is volt a kommunista pártban. Na, ágyútolvaj, örülhetsz, hogy beveszünk! És a Fülöp Tónit verték helyette agyon. Belák elvtárs, a párttitkár, aki Hupuczit fölvette a pártba, attól fogva mindig ezzel húzta. Na, ágyútolvaj, adj hálát a lovadnak. Aztán a lányát, a Hupuczi Babát, az osztálytársam öccse, a Krátki Jani vette feleségül. Összementek, és a Janit már vitték is katonának. Na, vén ágyútolvaj, kihúzzuk a Janit a katonaságból! Én akkor már

hivatalban voltam. Nem árt az neki! Egy kis katonaság. Nem szerette a Janit. Hadd vigyék el, közben hátha történik valami, 'sz visszkapja a Babáját. Egy jobb parti! Nem a Jani. Vissza is kapta. Volt valami marha nagy hadgyakorlat, tankokkal mentek át a Dunán. Egy tank lent maradt a Duna fekéén, abban volt a Krátki Jani. Micsoda család volt az. A Krátkiék. Meghalt a húguk is, még alsó tagozaton. Fehérvérűségben. Másodikos lehetett. Háztól temettünk akkor még. Nem volt Gomorán ravatalozó. Ott feküdt a kis aranydíszes, fehér koporsó az udvarukon, benne a Krátki Klárka, vékony szálú, szőke haj, keskeny arc. A száját meg mintha kirúzsozták volna. Körülötte az osztálytársai, mi többiek hátrébb. Olyan szép, mintha élne! És elindult a temetési menet. Érthetetlen, hogy ilyen családok. Mert az apjukat, a Krátki rendőrt meg leszúrták. Bement az egyik kocsmába. Most már hazafele. Zárni, emberek! Erre valamelyik keresztülverte rajta a biliárdpálcát. Ahhoz erő köllött! Milyen tompa a vége. A Krátki rendőr annyit se mondott, hogy hrrhrhr. Azóta már a felesége is meghalt. Az osztálytársam, a Krátki Béla, az megvan. Cukrászdája volt, de becsukta a Kőjál a kosz miatt. Olyan melankóliásan dolgozott. Ha valami leesett, elnézte, ahogy hullik, szállingózik lefele, aztán otthagyta, lent a betonpadlón. Hupuczi Baba is melankóliás lett. A szerelem miatt. Ő szerette a Janit. Nem úgy, mint a vén ágyútolvaj. Az iszik is, mint az öntött ürge. Nincs már pénze rá, egy ötliteres uborkásüvegbe élesztőt rak, rája cukrot, az egészet leönti vízzel, pár napig erjed, itatóssal leszűri, 'sz dob be magyar! Csuda, hogy él. A Babája meg naponta ki a temetőbe, gondolja a sírt, imádkozik, gyomlál, locsol. Jó elhízottan billeg a temcsi fele, jobb, ha oda se néz az ember. A lábán húsz évvel ezelőtti szűk körömcipő, üveggyöngyökkel, a legtöbb már lepotyogott, de egy-kettő még ott csillog rajta. Vastag bokáiról a hús rálötted a cipőkre, a kezében gereblye, 'sz az a kicsi katonai ásó, amit a derékszíjra lehet ráakasztani, és a Baba így hömpölyög minden nap a temcsibe. Egy nagy fekete elefánt. Szerelem, szerelem, átkozott gyötrellem. *(Nagy nehezen föltápáskodik, odamegy az ajtóhoz, kibámul.)* Süt még a nap is? Süt. De ez megtévesztő. Itt minden megtévesztő, ami jó. Mert csak ideig-óráig tart. *(Leül az asztalhoz.)* Mi a Maczelka Piribe voltunk a Dböttke Öcsivel beleesve. De hatalmasan! Ő hatodikos volt, mi meg ötödikesek. 'Sz egyszer, amikor nem voltak otthon náluk, tsz-közgyűlés volt, vagy mi a fene, átsettenkedtünk a Dböttke Öcsivel hozzájuk. Szia Piri. Szia. Micsinálsz? Játsszok a gyöngyökkel. Játsszál inkább mivelünk! Mit? Te leszel a kisbornyú, most vettünk a vásáron, nagyon sírsz, bögsz, hogy az anyád mellül elválasztottak, és idegen istállóba jutsz. Jó? Jó. Akkor ríjjál, búúú, múúú... Búúú, múúú. Mink meg vezetünk, mert mink vettünk meg. Jó? Búúú, múúú... Akkor Piri tartsad a nyakad, rád tesszük a feketet. Így, a! Hajtsad, Öcsi. Búúú, múúú! Kivezettük az istállóba, kikötöttük a jászolhoz, nehogy el tudjon szaladni, akkor aztán lerántottuk róla a szoknyát, bugyogót, 'sz jól megnéztük, mi van neki. Karmolt, rúgott, visított, de csak a kezünkben volt, mert elmenni meg nem bírt. Aztán elégünk volt, láttuk, amit kellett, elengedtük. Ahogy húzkodta föl a bugyogót meg a szoknyáját, böggött igaziból. Búúú, múúú. Abban az időben nem voltak még ezek a tangák, meg mit tudom én, micsodák. Még ha lettek volna is, falun azt föl nem vette volna senki se! Nem úgy, mint máma. Nagy, rózsaszín tundrabugyit hordtak a lányok. Abban szaladt böggve a Piri, közben húzkodta a szoknyáját, mi meg a kerítéseken át uccu, ellillantunk. Ott se jártunk! Másnapra aztán a Piri is megbékült. Akkor már tetszett neki. Kíváncsiskodni jöttetek?! Ne félj, többet nem csaltok lépre! De közben vigyorgott, mint a fakutya. Utána azért csak lépre csaltuk, én is, meg a Dböttke Öcsi is, de már külön-külön. Egy katonatiszthez ment hozzá aztán a Piri Kecskemétre. Mi meg sokkal jobbat találtunk ki. Elvállaltuk, hogy tornaszertárosok legyünk. Mert a szertárt és az öltözőt elválasztó falon fölül volt egy kis poros, alig látszó ablaksor. Azt itt-ott szépen lepucoltuk, és amikor a lányok vetkőztek, öltöztek, ott csillagáskodtunk folyton. Aztán már nem kellett így csábítgatni, ahogy a Maczelka Pirit. Hát a mienk volt a falu összes lánya! *(Elnémul, hosszan hallgat, visszakattan a jelenbe.)* Keményen lottózik, Árpikám, az az igazság. Nagyon keményen. De az is sokba van. Pííz meg nincs. Kinek van? Becsületes embernek egynek sincs. Jól összeszorítjuk a seggünket, hogy ki ne essen belőle a lófasz. Ez az, amit tehetünk. Pedig én ráadásul még több lábom is álok! Nem fizetem a villanyszámlát, a vízdíjat, a gázt, a lakbért. A kötelezőt se. Ez őt. De nem a nyolcszázhatvanhétmillióra hajtok én a lottón. Mit lehet olyan sok pénzzel csinálni? A múlt héten is a negyest céloztam meg. Hatszázötvenezer-nyolcszázhatvan volt a nyerés. Viszont nem nekem jött be. Ennyi se jött be. Csak ültem, és néztem a szelvényeket, hogy egyik se nyert. Kint meg a villanyszámlás. *(Kimegy, és kint püföli az ajtót. Néha bele is rúg.)* Halló, jó esté! Halló, Szikszai. Válaszoljon, hallja! Ne szarakodjon, Szikszai, tudom, hogy bent van, nyissa ki! Ne várokoztasson itt. Azt hiszi, ezzel megoldja?! Hát lekötöm magáról az áramot, ember! Kussolhat oszt a sötétben. *(Visszajön, leül, bámul maga elé.)* Hatszázötvenezer-nyolcszázhatvan. Legalább a fele bejöhett volna. De mindet mások vitték el. Ez történt, Árpikám. Aztán elment a villanyszámlás, de én nem jöttem ki rögtön. Majd bolond lettem volna! Engem többet nem ver át. Mert volt már, hogy úgy tett, mintha elment volna. *(A talpát földhöz verve kimegy a szőnyeg széléig.)* Aztán szép csöndben visszacsomolygott. Sok a szemét az emberiségben. *(Visszalopakodik.)* Várt az ajtóban, és amikor kinyitottam, a képembe ordította, negyvenhétezer! Akkor még csak annyi volt. A hatszázötvenezernek a fele is elég volna. Akkor kifizetném a villanyt. Vagy a gázt. A lakbért. Lehetne válogatni, és egy csomó lóvé még meg is maradna! Ha otthon maradtunk volna Gomorán, akkor még ennyi se kellene. Ott másképpen forog a pénz. Azért tudott minden olyan olcsón elmenni. Legelsőnek a gépállomás. A gépállomások a kapitalizmus falusi előőrsei! Valami Warema, vagy Arema vette meg. Egy német cég! A Hitler csak megjött, a Sztálin meg mehetett a jó anyjába. Ez van. Oda építkeztek a Waremaék, ahol a Báthori néni háza volt. A Rózsi néném háza. Annak a helyén van az irodájuk. Majdnem az összes dolgozót elzavarta a Warema. A maradék meg milyen nyomott pénzért melózik! De a Waremát is meg lehet érteni! Munkahelyet teremt, ha egy fizetésért négy embert vesz föl. Onnan temették a Rózsi nénémet közkölségen, ahol a Warema van most. A vénasszony megvette magának a koporsót, ott feküdt az ágya végiben. Ő meg minden este mellette térgyepült, énekelt, hadarásztta a rózsafüzért. De már nyomas volt egy kicsit. Beütéses. 'Sz evett három helyett. Mire meghalt, úgy kihízta a koporsót, hogy nem bírtuk négyen se belegyömöszölni.

Árpi Szikszai utolsó szavainál már ott áll az ajtóban. Jó kiállású, sportos, tizennyolc év körüli gyerek. Hátizsákot cipel, s az oldalán is lóg valami sportcucc. A Szodoma SC kék trikója feszül rajta.

ÁRPI: – Szia, apja.

SZIKSZAI *(mintha egy szép álomból szakadna ki)*: – Árpi?! Megint elkéstél! Mindig késel! Soha nem lehet számítani rád. Ül le, fiam. Ül le.

ÁRPI: – Bocs, apja, edzés volt. Mindig meghajt a végén az edző.

SZIKSZAI: – Aha.

ÁRPI: – Külön engem, nem tehetek róla.

SZIKSZAI: – Az edző! Külön téged?

ÁRPI: Igen.

SZIKSZAI: Nem tudott anyja megnevelni. Én kellettem volna! Ő mindent elrontott. Igaz?

ÁRPI: – Nem.

SZIKSZAI: – Hiányzott a pontosság, a fegyelem, a kitartás. Csakhogy arról meg nem én tehetek, hogy el kellett válni.

ÁRPI: – De meg tudott anyja nevelni.

SZIKSZAI: – Ugyan, fiam! Ne vitatkozzál. A főiskolával mi lesz? Mert ne már mindig csak az edzés.

ÁRPI: – Hátő Tanulok.

SZIKSZAI: – Na, azért mondom. *(A fia kezébe nyomja a pénztárcáját.)* Két sört!

ÁRPI: – Tudod, apja, hogy én nem iszok.

SZIKSZAI: – Ma iszol. Ma van a nagy nap. Áldomás, Árpikám!

ÁRPI: – Ma? Milyen hirtelen.

SZIKSZAI: – Hirtelen! Minden megy, pont úgy, ahogy az Angyal úrral átbeszéltük. Mi komoly emberek vagyunk, és te is ott bólogattál, édes fiam! Mit kell ezen annyit gondolkodni. Utólag. Újletben ez nem járja.

ÁRPI: – De hátő

SZIKSZAI: – Na ide azt a sört.

ÁRPI *(bedobálja az érméket, hozza a sört)*: – Mindjárt.

SZIKSZAI *(a zsebéből az asztalra tesz két féldecis üveget)*: – Rum. Neked őriztem direkt. Két ampulla rum. *(Kinyitja az ampullákat.)* Csak akkurátusan, ahogy az Arnóczky doktor szokta. Emlékszel rá.

ÁRPI: – Nem.

SZIKSZAI: – Igaz, mire te születél, ő már otthagyta Gomorát. Hévízen lett neki állása, a Csokonai reumán! Biztos kurva gazdag is azóta. Tudod, én is mehettem volna az orvosegyetemre. De áldozatot hoztam inkább, erre igyunk! Az áldozatra. *(Az egyik ampullát a fia kezébe nyomja.)* A sört meg rája fojtásnak.

ÁRPI: – De én nem ihatok.

SZIKSZAI: – Férfiak vagyunk. Két gomorai legény! Benyeljük!

ÁRPI: – Edzés lesz holnap is.

SZIKSZAI: – Holnap biztos nem. Egy hétig egész biztos nem. De utána pont olyan formában leszel, mint most. Na isten-isten. Fenékig!

ÁRPI: – Hát, isten-isten. *(Fölhajtják a rumot.)*

SZIKSZAI: – Csapassuk széjjel, Árpikám. *(Meghúzzák a sört.)* Az Angyal úrral mindent újra átbeszéltünk, pontosítottunk. A dolog ezer százalékosan biztonságos. Semmi, de az égvilágon semmi rizikója nincsen, ugyanakkor mindent megold, mint egy főnyeremény!

ÁRPI: – Beindítod a vállalkozást?

SZIKSZAI: – Árpikám, azt hiszed, hogy én nem megcsinálnám ugyanezt? Szó nélkül eladnám én is az egyik vesémet. De én már nem kellemetlen senkinek se részletekben, se egészben! Elment az idő. De az Angyal úr megnyugtató, hogy az ilyen kisportolt, életerős, energikus fiatalokra, amilyen hála istennek te is vagy, apád fia, hatalmas a kereslet.

ÁRPI: – És hogy fog ez lebonyolódni?

SZIKSZAI: – Úgy, hogy ezt még anyja se tudja meg, Árpikám. A mi titkunk.

ÁRPI: – De hogy megy?

SZIKSZAI: – Az Angyal úr mindent elmondott. Az Angyal úr a műtét után rögtön átadja a megbeszélte összeget. Az Angyal úrban abszolúte megbízhatunk. És ha már túl vagyunk rajta, kifizetünk néhány adósságot. Nem mindet, nem mindet. Aki máma minden adósságát kifizeti, az hülye.

ÁRPI *(egy kicsit az apját karikírozva)*: – Egy részét, hogy azért urak is maradjunk.

SZIKSZAI: – Úgy, úgy Árpikám. Amit az Angyal úr mond, az egy garancia. És beindíthatjuk végre a vállalkozást. Csak nem kéne ennyit akadékoskodni, Árpikám. Ezt teheted apádért!

ÁRPI: – Eddig még soha nem sikerült beindítanod egy vállalkozást se.

SZIKSZAI: – Csakhogy erről meg nem én tehetek. Mindig hiányzott valamilyen feltétel. Vagy ha együtt volt minden, akkor a pénz hibádzott. Likviditási probléma! Vállalnom kell a terhet, hogy eladjuk az egyik veséd. Aztán majd úgyis minden a tiéd lesz, meg a gyerekeidé.

ÁRPI: – Már oda is adták a pénzt, apja?

SZIKSZAI: – Jaj, Árpikám, ne legyél ennyire gyerek! Az Angyal úr a műtét után fizet.

ÁRPI: – És az hogy fog menni, apja?

SZIKSZAI: – Van még idő. Egy óra múlva lesz itt a közelben az Angyal úr a kocsival. Én elkísérlek. Átadlak, hogy ne nyugtalankodj. Alapos, előzetes orvosi vizsgálat, hogy ha mégis van kizáró ok, ami alkalmatlanná tenné a donorálásra, időben fölfedezték. Teljesen korrekt dolog. Mert azért nem semmi ez, valljuk be, hát egy veseműtét. De egy ilyen erős, fiatal szervezet, mint a tiéd, egy hét alatt kiheveri. Emlékszel a Homokira. Annak is csak egy veséje volt, mégis hogy tudott inni, táncolni az asztalon.

ÁRPI: – Nem emlékszem.

SZIKSZAI: – Hát ő volt Gomorán aő

ÁRPI: – Öhagyd már.

SZIKSZAI: – Nem tudsz te semmit! Anyja nem mesél.

ÁRPI: – De mesél.

SZIKSZAI: – Mit mesél?

ÁRPI: – Hátő Éppen eleget.

SZIKSZAI: – A vizsgálat után következik maga a műtét. Csúcstechika! Az egyik vesét kiveszik, a megfelelő tartósítóba teszik, és már viszik is a betegnek. Téged szakszerűen ellátnak, néhány óra múlva arra ébredsz, hogy segítettél valakin és meg is gazdagodtál. Másnapig ott maradsz, és akkor én magam fogok elmenni érted a kocsival. Érted? De a pénzt az Angyal úr rögtön a műtét után fillérre kipengeti. Az ám!

ÁRPI: – Azért félek egy kicsit.

SZIKSZAI: – Hogy nézzek a tükörbe, ha semmit nem próbálok tenni a családunkért? Nem fogsz lebukni, ne félj.

ÁRPI: – De le fogok.

SZIKSZAI: – Hogyhogy?

ÁRPI: – Átgondoltam. A pénz fele anyjáié.

SZIKSZAI: – Hogy?

ÁRPI: – A harmincezer dollárból, amit a vesémért kapunk, tizenötezer anyjáié. Ezt tudod tenni a családotért. És sajnos én is csak ezt tudom tenni.

SZIKSZAI: – De kisfiam, hogy gondolod?

ÁRPI: – Én hozom az áldozatot. Te meg mondd le annak a feléről, amit az áldozatommal keresünk.

SZIKSZAI: – De hát ez a legnagyobb áldozat!

ÁRPI: – Csak így megyek a kés alá.

Szodoma, az egykori Lenin Ifjómunkás- és Kisz-lakótelep, most Szent István Polgári Lakónegyed valamelyik panellakásában egy szobasarok. Szakadt elemes bútorok, fiókos szekrény, a falon kifakult tapéta, aktuális aktnaptár, régi és új műanyag relikviák, oklevelek. A Kreml tomyának műanyag domborműve, csúcsán a vörös csillaggal, sűrű hóesésben. Arrébb Szent István portréja, Törökverő Hunyadi János Általános Gimnázium Szodoma feliratú érettségi tabló, esküvői kép: virággal gomblyukában a vőlegény, Szikszai János és koszorús menyasszonya, Bali Eta mosolyog. Hason fekvő, pucér csecsemő fotója üvegyönggyel kirakott aranykeretben. Lentől egy beindult autóriasztó kíséri hosszan a jelenetet. Szikszai egy vedlett variafotelben ül, a cipőt levette, a hamutartóban nagy halom csikk.

SZIKSZAI: – Hol van a fiam? Azzal a szemét Angyallal megbeszéltem időpontban mentem a pénzért a címre, és nem hittem a szememnek. Nem volt ott semmi, csak egy házhely. Lehetetlen! Vissza az utca elejére, leszámoltam sorban az összes házat, a cím stimmel, nem én voltam a hülye. Csak épület nem volt a címen. Bezörögtem a szomszédba, ki se zárták a kaput, úgy tárgyaltak velem a szemetek. Zárt kapu mögül. *(Főáll, előrehajolva az üres fotel felé fordul.)* Ember! Hun él maga? A konzervgyár raktára volt ott. Má' négy éve lebontották. Jóccakát! *(Visszaül, elnyomja a csikket, és újra rágyújt.)* Kint francban, Szodoma legszélén, a Szombathelyre kanyarodó útnál egy üres telek van a megadott címen. Hívtam rögtön azt a szemét Angyalt. Ezen a számon állomás nem kapcsolható. Újra, hátha elrontottam. Ezen a számon állomás nem kapcsolható. Jó számot hívtam, nem én voltam a hülye. Csak közben megszűnt a szám. A gyerek meg sehol. Az a szemét Angyal már aznap reggel kiköltözött a Hotel Szodomából. Azt is ki kéne végezni.

SZIKSZAINÉ *(kialvatlan, kísért, szép arcú nő, egyik kezében régi formájú fekete telefon, a zsinórt maga után húzva bejön, idegesen szívja a cigarettáját):* – Terpeszkedsz és bámulod a plafont.

SZIKSZAI: – Igen. Meg voltam a rendőrségen! Keresik. Egy csomószor végigjártam a várost. A falakra, az oszlopokra kiragasztottam a fényképeit. Ki látta? Mindenhova elmentem, ahol meg szokott fordulni. Sehol se látták aznap este. Az utolsó információ, hogy délután eljött az edzésről. Azóta semmi. Senki nem beszélt vele. Senki nem látta. Senkivel nem találkozott. A rendőrök se tudnak többet. Kimentem a francba, Szodoma legszélére, a szombathelyi úthoz! Olyan helyekre, ahol szerintem sose fordult meg a gyerek. Hátha, mégis. De nem. Mit lehetne még csinálni?

SZIKSZAINÉ: – Keresni, keresni, keresni! Negyedik napja eltűnt Árpika, és nem mond senki semmit.

SZIKSZAI: – Keressük.

SZIKSZAINÉ: – Jobban! Mindenütt! Folyton!

SZIKSZAI: – Kit hívtál?

SZIKSZAINÉ *(majdnem a földhöz vágja a telefont):* – Ezzel?! Hányszor mondom, hogy egyirányúsították. Várok. Várom, hogy egyszer csak csöngeni kezd, fölveszem, Árpika beleszól, szia, anyja! Én vagyok, nincsen semmi baj.

SZIKSZAI: – Így is lesz. Nincsen semmi baj.

SZIKSZAINÉ: – Én is biztos vagyok benne. Ebben akarok hinni.

SZIKSZAI: – Ülj ide, mellém, anyja. Nem azért jöttem én el ide hozzád, hogy civakodjunk, hanem hogy a lelkedet tartsam benned. Segíteni.

SZIKSZAINÉ *(leül egy kis támlátlan székre):* – Befizethetnéd a telefont, apja. Akkor visszakapcsolnák, és nem volna ez a szörnyű várakozás, hanem én is tudnék mindenhova telefonálni.

SZIKSZAI: – Befizetem. Addig hívjuk őket mobilon.

SZIKSZAINÉ: – Hol vagy Árpikám? Hol lehetsz?

SZIKSZAI: – Az ilyen fiatal fiúk, mint az Árpi is, gyakran megcsinálják, hogy néha eltűnnek egy kicsit. Néhány napra. Aztán megjönnek, köszönnek, mintha nem történt volna semmi, és kéri a vacsorát.

SZIKSZAINÉ: – Bárcsak kémé. Biztos vagyok benne, hogy él. Egész biztos!

SZIKSZAI: – Én is.

SZIKSZAINÉ: – Nem kéne megkérdezni a rendőrséget, apja?

SZIKSZAI: – Az előbb voltunk ott, anyja.

SZIKSZAINÉ: – De mégis. Hátha. Lehet, hogy azóta már tudnak valamit.

SZIKSZAI *(az övéről lekasztja a mobilt):* – Jól van, anyja, próbáljuk meg. *(Beüti a számot, és a füléhez tartja a telefont.)* A francba!

SZIKSZAINÉ: – Mi az?

SZIKSZAI: – Lefogyott a kártya.

SZIKSZAINÉ: – Az mit jelent?

SZIKSZAI: – Hogy csak engem hívhatnak, anyja.

SZIKSZAINÉ: – Itt ülünk egyirányúsítva a borzalom kellős közepén.

SZIKSZAI: – Fogok venni új kártyát, anyja. Ha még mindig a Kertész elvtárs, vagy mi, a Kertész őrnagy úr lenne a parancsnok, nem így menne a nyomozás. Rég tudnánk mindent.

SZIKSZAINÉ: – Hát a Kertész is öngyilkos lett, apja.

SZIKSZAI: – Az. Öngyilkos. Hús méterről föbe lőtte saját magát.

SZIKSZAINÉ: – Te se hiszed, apja?

SZIKSZAI: – Nem hát. Belenyomozott a maffiába, a nagy korrupcióba, 'sz kivégezték a saját pisztolyával.

SZIKSZAINÉ: – És Árpika?

SZIKSZAI: – Biztos, hogy megtaláljuk. Egy ekkora gyerek nem veszhet el.

SZIKSZAINÉ: – Akkor menj le apja, és veddél kártyát, hogy tudjunk telefonálni.

SZIKSZAI: – Megyek. De most átmenetileg éppen nincs nálam semmi. Egy fityngem sincs.

SZIKSZAINÉ: – Nem tudnánk valahogy összekaparni?

SZIKSZAI: – Nem értem, anyja. Nincs. Semennyi nincs. Nincs egy kanyó a zsebemben! Sajnos.

SZIKSZAINÉ: – Az hogy lehet?

SZIKSZAI: – Hogy lehet? Könnyen lehet. Nem jött össze egy üzlet. Előtte meg egy másik nem jött össze. Így lehet, anyja. Ilyen könnyen.

SZIKSZAINÉ: – És már kölcsön se ad senki. Igaz, apja?

SZIKSZAI: – De arról meg nem én tehetek.

SZIKSZAINÉ: – Nem.

SZIKSZAI: – Nem. Hát nem én nem adok magamnak! Mások nem adnak nekem.

SZIKSZAINÉ: – Ha te tudnál magadnak adni, akkor mások is adnának neked.

SZIKSZAI (*ezt nem értette, bedühödik*): – Okoskodsz örökké, anyja! Játszol a szavakkal és beszélsz hülyeségeket, most is, mint azelőtt! Miből adjak, ha nincs? Te tudod a legjobban, hogy igenis mindenkinek adtam! Amikor hivatalban voltam, még annak is segítettem, aki nem is kérte.

SZIKSZAINÉ: – Hivatalban.

SZIKSZAI: – Igen, hivatalban!

SZIKSZAINÉ: – Kisz-titkár voltál a tsz-ben, ahova apám dugott be, mert utáltad a munkát.

SZIKSZAI: – Apád! Én a Gomorai Harci Út MgTsz választott csúcstíkára voltam! Érted? Engem megválasztottak! Hozzám tartozott Dombegyház, Meggyes, Réms, Battonya, Bánom, Alsóhelóta, Szénás. Hét falu! Gomorával együtt nyolc. És ment a munka! Dolgoztam! Téged meg odavettelek az irodára, ahol nem kellett csinálnod semmit. Egész nap fésülködtek a Lovagh Terivel! Jól áll? Jól. És ha így? És oldalra? Hátra? Előre? Te Teri, be kéne festeni! Úgy néztek ki, mint két papagáj. Minden keletnémet delegációnak ki volt adva, hogy caubertont hozzanak a szodomaini titkár elvtárs kisasszony lányának. Etukának húsz tubus vöröset, a barátnőjének meg tizenöt tubus bronzot. Hogy oda ne rohanjak.

SZIKSZAINÉ: – Kipróbáltunk ezt is, azt is. Fiatalok voltunk, játszottunk. Az lett volna jó, ha még ez sincs? Nem ártottunk azzal senkinek. Különben nálunk is lehetett kapni.

SZIKSZAI: – Amikor elkezdődött ez az egész szar, ami most van, akkor már lehetett. Amikor fellazultunk. Cauberton. Az kellett nekünk.

SZIKSZAINÉ: – Amikor hozzád mentem, már árulták.

SZIKSZAI: – Egy fenét árulták.

SZIKSZAINÉ: – De igen!

SZIKSZAI: – Hát azért lett Lipcse Szodoma testvérvárosa, hogy a főnökök negyedévenként elutazhassanak bevásárolni a pártbizottság hölgyeinek. Keletnémet bugyogó, nájlónblúz, rúzs. Tudom, akkor már hivatalban voltam. Mindenkinek rátok kellett költeni a valutáját. Elvtársak, Bali elvtárstól kapjátok a márkát napidíjba, ingyen. Tudjátok, mi a dolgokotok.

SZIKSZAINÉ: – Az én apám nem mondott ilyet.

SZIKSZAI: – Mert én mondtam helyette! Velem végeztette el a piszkos munkát. Én adtam ki az ukázt, és én inkasszáltam. Ti meg egész nap az irodán meresztettétek a feneketeket a keletnémet nájlónbugyiban.

SZIKSZAINÉ: – Én szívesen tanultam volna.

SZIKSZAI: – Na ugyan, mit tanultál volna! Jó volt neked ott az irodán. Azóta sincs olyan jó dolgod.

SZIKSZAINÉ: – Nem engedted, hogy tanuljak. (*Kinéz az ablakon.*) Megőrjít ez az örökös riasztó.

SZIKSZAI: – Amikor vijjog, még megvan, ezt szeretik hallgatni. A nyugatot jelenti, mint az NDK-delegációja. Húszéves Volvo, tükörsima gumikkal, a farán svájci jelzés, vijjog, villog, remeg, pedig nem is ül benne senki. Itt a Lenin lakótelepen ez a nyugat.

SZIKSZAINÉ: – Már Szent István a neve.

SZIKSZAI: – Tudom. Ki van írva. Szent István Polgári Lakónegyed. És?

Sziksainé kezében megszólal a telefon, majdnem elejti, ahogy sietve fölkapja a kagylót. Sziksai megfeszülve előrehajol, figyel.

SZIKSZAINÉ: – Halló!

SZIKSZAI: – Na?

SZIKSZAINÉ: – Nem szólárium. (*A helyére teszi a kagylót.*)

SZIKSZAI (*arcáról eltűnik a feszültség*): – Téves, anyja. Téves.

SZIKSZAINÉ: – Árpika pontos, nagyon is körültekintő gyerek. Teli szeretettel. Ő nem csinál olyat, hogy egy szó nélkül elmegy.

SZIKSZAI: – Nem?

SZIKSZAINÉ: – Nem.

SZIKSZAI: – Azt egy ilyen korú gyereknél nem lehet kiszámítani.

SZIKSZAINÉ: – Most is bántod? Mindig mindenkit bántasz. Nem tudsz semmi mást. Rúgni, harapni, ütni. Hogy tanult Árpikám a felvételre is. Edzés előtt, minden délelőtt, és utána is, késő estig.

SZIKSZAI: – Én csak arra gondoltam, hogy kicsi is, nagy is. Hogy már önálló is, de még nagyon tapasztalatlan is.

SZIKSZAINÉ: – Az. Ha nincs az a rohadt Gomora, akkor ez sincs. Akkor most nem volna semmi baj. Nem is ismernélek.

SZIKSZAI: – Mit mondasz?

SZIKSZAINÉ: – Miattad hagytam ott Szodomát.

SZIKSZAI: – Ahol gyűtmentek voltak.

SZIKSZAINÉ: – Én már itt születtem! És elköltöztem miattad arra a tök Gomorára.

SZIKSZAI: – Miattad meg visszaköltöztünk Szodomára. És? Mi lett? El vagyunk válvá, a gyerek meg sehol.

SZIKSZAINÉ: – Adjunk el valamit! Hogy legalább tudjunk telefonálni.

SZIKSZAI: – Már egy ócska tv sincs ebben a lakásban! A jegygyűrűd meg a kísérő megvan?

SZIKSZAINÉ: – A zaciban. De mindig ki szoktam váltani. Árpikám, Árpikám! Ne menjünk vissza a rendőrségre?

SZIKSZAI: – Nem ülhetünk ott örökké. Másfél órája jöttünk el.

SZIKSZAINÉ: – És ha elrabolták?

SZIKSZAI: – Ki rabolta volna el?

SZIKSZAINÉ: – Már rég túl lehetnek vele a határon. Egy óra sincs tőlünk a határ.

SZIKSZAI: – Útlevele se volt.

SZIKSZAINÉ: – Nem kell ahhoz útlevel. És eladják rabszolgának. Hány ilyen történet van eltűnt gyerekekről.

SZIKSZAI: – Az Árpi már nem olyan kicsi.

SZIKSZAINÉ: – Dehogynem. Kicsi még. Megkínózzák, éheztetik, és aztán csak csinálja, amit kell.

SZIKSZAI: – És ha elszökött valami lánnyal?

SZIKSZAINÉ: – Nincs neki csak a Márti. De tegnap ő is itt sirt egész nap. A Mártika.

SZIKSZAI: – És ha van egy másik is?

SZIKSZAINÉ: – Tudnám.

SZIKSZAI: – Neked se mond el mindent az Áрпи.

SZIKSZAINÉ: – Dehogynem.

SZIKSZAI (*magabiztosan legyint*): – Az más.

SZIKSZAINÉ: – És a te gyűrűd?

SZIKSZAI: – Most éppen nem áll rendelkezésre.

SZIKSZAINÉ: – Akkor itt ülünk és várunk? (*Sziksza hallgat.*) Soha nem csináltál semmit. Nincs is semmid.

SZIKSZAI: – Én becsületes vagyok. Bocsánat, nem tehetek róla.

SZIKSZAINÉ: – Bocsánat.

SZIKSZAI: – Amikor lopni kellett volna, akkor még nem ment a lopás. Most már akár becsületből is lopnék, hogy nektek jobb legyen. De már minden el van lopva, anyja!

SZIKSZAINÉ: – Nem becsületes voltál, hanem lusta és hülye!

SZIKSZAI (*felugrik*): – Ne merj így beszélni velem!

SZIKSZAINÉ: – Meg ne üss már!

SZIKSZAI: – És ha megütlek? Akkor mi van?

SZIKSZAINÉ: – Följelentelek!

SZIKSZAI: – Azt próbáld meg!

SZIKSZAINÉ: – Nem merem? Mindent merek! Azt csinálom, amit akarok. Most már nem az a kis hülye vagyok a gomorai Kisz-irodáról, aki nem mer szólni senkinek, mert szégyelli, hogy őt, a megye első emberének lányát veri a férje. Most már nem a Bali elvtárs lánya vagyok, hanem én. Le fogom tenni a nevedet is, te szemét! És nem leszek többet Sziksza Jánosné, hanem újra én, Bali Etelka. És ha hozzám nyúlsz, börtönbe csukatlak, mert ott a helyed.

SZIKSZAI (*megsimogatja*): – Anyja, Etukám, nyugodj meg. Te vagy, persze, te. Meg én! Hiszen apád is meghalt, anyád is meghalt, és rokonaid itt nincsenek, mert idegenek voltatok a megyében.

SZIKSZAINÉ: – Mégis nekem kezdél udvarolni. Mert a legszebbek közt voltam Szodomán.

SZIKSZAI: – Mert csak úgy lehetett megszabadulni tőletek, ha feleségül vettünk benneteket, meg férjhez mentünk hozzátok.

SZIKSZAINÉ: – Mért mondod ezt?

SZIKSZAI: – Hogy tudjad. Apádat, a Bali elvtársat azért helyezték ide Békésbe, hogy szívja a vérünket. Ki tudhatta, hol bújik a gyökere. Tán még az életrajza is hamis volt.

SZIKSZAINÉ: – A tied is hamis volt. Miket írkáltál benne össze!

SZIKSZAI: – Az lehet. De mi ismertük egymást, tudtuk, hogy ki mért hazudik! Ismernek ma is.

SZIKSZAINÉ: – Nem is áll szóba veled senki.

SZIKSZAI: – És egyetértés volt közöttünk. A munkámat megbecsülték, megéltünk.

SZIKSZAINÉ: – A munkádat. Soha nem csináltál semmit. Lusta voltál, gyáva, buta, és az is maradtál. Azért jutottunk ide.

SZIKSZAI: – Azért vagyok én a te hozzátartozód. Mert akármit beszélhetsz, én vagyok a te hozzátartozód. Még így elválva is. Úgy látszik, engem érdemeltél.

SZIKSZAINÉ: – Úgy.

SZIKSZAI: – Akkor meg beszélj rendesen, avval többre megyünk.

SZIKSZAINÉ: – Áрпи, a fiam, ő az én hozzátartozóm.

SZIKSZAI: – Ő az én fiam is, csak találjuk meg, anyja.

SZIKSZAINÉ: – A telefon hallgat.

SZIKSZAI: – Jobb volna, ha te is azt csinálnád.

SZIKSZAINÉ: – Lehetnél volna zöldbáró te is, akkor most nem ülnénk itt ilyen süketen. És nem itt ülnénk. Csak ki kellett volna nyitni a szemed. Pénzelhetnének Árpika keresését.

SZIKSZAI: – Ha zöldbáró lennék, Áрпи se tűnt volna el.

SZIKSZAINÉ: – Ezt hogy érted?

SZIKSZAI (*egy pillanatra elakad*): – Hogy? Ja, hát úgy, hogy volna egy másik életünk akkor, nem ez. Nem is itt laknánk esetleg, Szodomán. Hanem maradtunk volna otthon, Gomorán. Más élet, más történetek.

SZIKSZAINÉ: – És Árpika Amerikában járhatna egyetemre!

SZIKSZAI: – Ha maradnak a dolgok, 'sz hivatalban vagyok ma is, akkor el is tudnám intézni, hogy Moszkva, Leningrád szóba kerüljön. Nyema probléma!

SZIKSZAINÉ: – Megőrülök! Megőrülök!

SZIKSZAI: – Mi bajod van Moszkvával?

SZIKSZAINÉ: – A tehetetlenségbe örülök bele! Árpika eltűnt, mi meg itt ülünk, veszekszünk, és nem csinálhatunk semmi mást.

SZIKSZAI: – Itt a házban kellene kölcsön kérni, telefonunk legyen legalább.

SZIKSZAINÉ: – Itt?!

SZIKSZAI: – Csak ismersz valakit.

SZIKSZAINÉ: – Ebben a házban senkinek nincs pénze.

SZIKSZAI: – Végig a tíz emeleten?

SZIKSZAINÉ: – Meg nem is érdekel már senkit semmi. Könyökölnék az ablakban és szívják az akciós cigit.

SZIKSZAI: – Te akartál idejönni. Mennyivel jobb lenne Gomorán. (*Föláll, nézegeti a falon a relikviákat, megnyomja a Kreml domborművét.*) Nem szól. Már elromlott ez is.

SZIKSZAINÉ: – Nem az! Árpika átkötötte. A Szent István-fejet kell megnyomni, és akkor játszik.

SZIKSZAI (*megnyomja Szent István fejét, mire a Kreml tornyán világítani kezd a csillag, megszólal a dallam, és Sziksza énekl*
a szöveget): – Siroká sztraná maja radnája... Tovább nem tudom. Milyen ügyes gyerek!

SZIKSZAINÉ: – Ha elraborták?

SZIKSZAI: – Árpit?! Ugyan kik?

SZIKSZAINÉ: – Szervkereskedők.

SZIKSZAI: – Nem kéne annyi újságot olvasni, anyja.

SZIKSZAINÉ: – Minden tele van vele, hogy hány tízezer dollár egy máj, egy vese, egy szív. Egy szem. Istenem. Milyen szép a szeme Árpikának.

SZIKSZAI: – Anyja... Nincsenek szervkereskedők.

SZIKSZAINÉ: – Csak letagadják ezt is, mert nem tudnak megbirkózni vele. Berántják egy autóba, és már viszik is, Törökország,

Ukrajna. Ki tudja hova. Onnan Amerikába, Angliába, a gazdagoknak.

SZIKSZAI: – Ilyesmi csak a filmekben létezik.

SZIKSZAINÉ: – Megszerzik az egészségügyi adatait, hát meddig tart! És máris tudják, ki veszi meg.

SZIKSZAI: – Lehetetlen. Csúcstechnika kell hozzá! Nem gondolod komolyan, anyja, hogy itt, Szodomán titokban felépülhet egy klinika, ahol a szervkivételt meg lehet csinálni. Titokban olyan orvosok és asszisztensek költöznek ide, akik egy ilyen operációt titokban meg tudnak csinálni, azután a szervet titokban kiviszik az országból, és egy fél vagy egy egész nap alatt titokban még célba is érnek vele. Micsoda különleges szállítóeszközök kellene hozzá, hűtés, tárolófolyadékok. Elképzelni se tudjuk. Elképzelni se.

(*Döbbszent elhallgat.*) Csak én hittem el! Hogy én?

SZIKSZAINÉ: – Mit hittél el?

SZIKSZAI: – Semmit. Csak hangosan gondolkodtam.

SZIKSZAINÉ: – Halkan se tudsz. Mit hittél el?

SZIKSZAI: – Mondom, hogy semmit! Hányszor mondjam, hogy semmit? Semmit! Semmit! Semmit!

SZIKSZAINÉ: – Ne ordíts, Jani. Mit tudsz?

SZIKSZAI: – Mit tudnék? Ugyan mit?

SZIKSZAINÉ: – Te tudod, hogy mi történt.

SZIKSZAI: – Nem igaz.

SZIKSZAINÉ: – Elszóltad magad. Ismerlek. Tudom, hogy tudod.

SZIKSZAI: – Ugyan Etukám, még a rendőrség se tudja. Én honnan tudnám?

SZIKSZAINÉ (*szíva és kiabálva odaugrik Szikszaihoz*): – Hazudsz! Mi történt a gyerekekkel? (*Nekiesik Szikszainak, tenyérrel kezdi püfölni Szikszai feje tetejét.*) Nekem ne hazudj! Mi történt? Mi történt? Mondd meg, te rohadék, most azonnal.

SZIKSZAI (*védkezve, takarja a fejét*): – Segíteni akartunk a családon.

SZIKSZAINÉ: – Milyen családon? (*Abbahagyja a püfölést.*)

SZIKSZAI: – A miénken.

SZIKSZAINÉ: – Nekünk nincs családnak. Mi történt? Mit csináltál?

SZIKSZAI: – Árpai elhatározta, hogy harmincezer dollárért eladja az egyik veséjét.

SZIKSZAINÉ: – Úristen!

SZIKSZAI: – És tizenötezer nekem ad, tizenötezer meg nekem.

SZIKSZAINÉ (*lehuppan*): – Úristen. És te hagytad?

SZIKSZAI: – Én?

SZIKSZAINÉ: – Nem hagytad. Te találtad ki.

SZIKSZAI: – Én?

SZIKSZAINÉ: – Igen, te.

SZIKSZAI: – Azt terveztük, hogy kifizetjük az adósságokat, és beindítunk egy vállalkozást, amiből rendbe tesszük a család megélhetését.

SZIKSZAINÉ: – És most hol van a gyerek?

SZIKSZAI: – Nem tudom.

SZIKSZAINÉ: – Hazudsz.

SZIKSZAI: – Nem hazudok. Odamentem a megbeszélte helyre, ahova Árpika a klinikát mondta, hogy elhozzam őt is meg a pénzt is, de nem volt ott semmi, csak egy üres telek.

SZIKSZAINÉ (*a telefonkagylót fölemeli, bólogat, aztán a helyére teszi*): – Az elrabolt szerv az elrabolt gyerekekben utazik. Nem kell különleges szállítóeszköz. Árpika. Rá tudtad venni, hogy előttem titkolózzon. Hogy előttem elhallgassa, amit tervez.

SZIKSZAI (*az ablakhoz megy*): – Anyja, nézd csak, elhallgatott a riasztó.

SZIKSZAINÉ (*viszi magával a telefont*): – Van, hogy egész éjjel üvölt.

SZIKSZAI: – Megtaláljuk.

SZIKSZAINÉ: – Én vagyok a hibás. Én rontottam el.

SZIKSZAI: – Beiratjuk a főiskolára. És minden rendben lesz. Úgy, mint régen. (*Maga is elhiszi, amit mondott.*)

SZIKSZAINÉ: – Nem mondta el.

SZIKSZAI: – A nászutunkon, a barátságvonaton, emlékszel, hogy elbolondoztunk?

SZIKSZAINÉ: – A villanyfűrókészlettel az ülés alatt.

SZIKSZAI: – De a vámosok...

SZIKSZAINÉ: – Hagyd már abba.

SZIKSZAI: – Hát hoztunk...

SZIKSZAINÉ (*A szekrényhez ugrik, sorban kirángatja és földhöz vágja az üres fiókokat*): – Ezt hoztuk! A semmit.

SZIKSZAI (*szedi föl a fiókokat, és teszi a helyükre*): – Anyja...

SZIKSZAINÉ: – Itt van ezekben az életünk.

SZIKSZAI (*a karjában üres fiókkal ügyetlenkedve*): – Hagyd már abba.

SZIKSZAINÉ: – Meg ebben. Minden, amit elértünk.

SZIKSZAI (*föl akarja venni az újabb földhöz vágott fiókot, és azokat is leejti, amelyeket már fogott*): – Csak mi segíthetünk magunkon, anyja. (*Végre sikerül a helyükre tenni a fiókokat.*)

SZIKSZAINÉ: – Nincs senkink, semmink, csak az elveszett fiunk.

SZIKSZAI: – Árpai, Árpai...

SZIKSZAINÉ: – Csak ő hiányzik. Mi nem hiányzunk egymásnak. Rég nem hiányzunk. Az is lehet, hogy sose hiányoztunk. De Árpainak mindig is hiányoztunk? Milyen furcsa. Talán azt akarta, hogy megtalálja a szüleit?

SZIKSZAI: – Etelkám. Ha újra...

SZIKSZAINÉ: – Árpikám.

SZIKSZAI: – Elmegyünk újra a rendőrségre. Elmondom, amit eddig eltitkoltam.

SZIKSZAINÉ: – Menjünk.

SZIKSZAI: – Én föladom magam!

SZIKSZAINÉ: – Én is.

SZIKSZAI: – Újra végigjáróm a várost. Újra elmegyek mindenhol, ahol meg szokott fordulni.

SZIKSZAINÉ: – Megyek veled.

SZIKSZAI: – Ki tud róla?

SZIKSZAINÉ: – Ki látta?

SZIKSZAI: – Oda is elmegyünk, ahol sose járt talán.

SZIKSZAINÉ: – Hátról, házra.

SZIKSZAI: – A város szélére. Ki az utakra.

SZIKSZAINÉ: – A határra.

SZIKSZAI: – Ki tud róla?

SZIKSZAINÉ: – Ki látta? Eltűnésekor a Szodoma SC kék trikóját viselte, sötétkék farmert, fekete-fehér sportcipőt, piros hátizsákot.

Száznyolcvanegy centi magas, kék szemű, haja fekete. *(Egy kis szünet.)* Fellépése jó.

SZIKSZAI: – Akkor indulás.

SZIKSZAINÉ: – Igen, induljunk.

Maradnak, ahol ültek, a fejük lecsuklik.

Vége.